

Plan van aanpak buitensportaccommodaties gemeente Terschelling

Inleiding

Dit plan van aanpak geeft antwoord op de vraag op welke wijze er integraal invulling kan worden gegeven aan de uitvoering van het accommodatiebeleid voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties. Het betreft de sportcomplexen van Midland en Hoorn, het (kaats)veld achter de kerk in Hoorn en het voormalige voetbalveld te West-Terschelling.

Hiervoor wordt eerst in beeld gebracht wat beleidsmatig is vastgelegd op het gebied van accommodaties en sport. Ten tweede wordt beschreven welke uitdagingen er zijn. Op basis hiervan worden een aantal algemene uitgangspunten geformuleerd die worden vertaald in een algemene lijn en een aanpak per complex/veld.

Beleid

Accommodatiebeleid

De basis van het accommodatiebeleid is gelegd in 1996. Daar voor werd gewerkt met het 'drie kernenbeleid'. Dat ging er van uit dat ieder dorp volledig werd voorzien van accommodaties zoals een buurthuis, sportveld, bibliotheek, etc. Vanaf 1996 is dit beleid los gelaten omdat door clustering van accommodaties een kwalitatief hoogwaardiger product kan worden geboden. Hierbij is wel aangegeven dat een gelijkelijke verdeling van het totale accommodatiebestand over het eiland niet uit het oog wordt verloren.

Met deze uitgangspunten als grondslag heeft bureau Project Ontwikkeling Drachten (POD) een beeld geschetst van de toenmalige en toekomstige situatie van de sport- en welzijnsaccommodaties. Op basis hiervan heeft het college op 10 november 1998 een definitief voorstel accommodatiebeleid vastgesteld. Deze is breed met bevolking en de gebruikers van de accommodaties besproken. Dit heeft geresulteerd in een gefaseerde praktische aanpak van de verbetering van het gemeentelijke accommodatiebestand, zoals de nieuwbouw van de basisschool in Midland met kinderopvang en peuterspeelzaal, de bouw van de Driemaster (clustering van SJT, dorps huis en bibliotheek), de clustering van het voetbal (van West en Midland) op het complex van Midland en de realisatie van de brede school op West-Terschelling.

De toekomstvisie TS25 onderschrijft bovenstaande lijn en geeft daarnaast aan dat voorzieningen meer geclusterd kunnen worden. Denk aan: dorps huizen, sportvoorzieningen, zorgvoorzieningen en cultureel-maatschappelijke voorzieningen. Combinaties maken de voorzieningen sterker en efficiënter en voor gebruikers beter betaalbaar. In nieuw accommodatiebeleid zullen maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn, onderwijs, gezondheid en ouderenzorg de mogelijkheden voor verdere privatisering en clustering van voorzieningen gaan verkennen.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van het primair en het voortgezet onderwijs.

Sportbeleid

Op 27 oktober 2009 heeft de gemeenteraad de Nota Sportbeleid 2010 – 2014 vastgesteld. Hierin is de volgende visie op sport voor Terschelling geformuleerd:

'Iedere inwoner en gast van Terschelling kan in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen voorkeur, op grond van zelf gekozen motieven en op een veilige manier, aan sport en bewegingsactiviteiten van goede kwaliteit deelnemen dan wel daarbij betrokken zijn.'

Om deze visie inhoud en vorm te geven dient onder andere aan de volgende randvoorwaarden te worden voldaan:

- In stand houden en realiseren van betaalbare en kwalitatief goede sport- en beweegactiviteiten en voorzieningen in overleg en samenwerking met sportpartners op het eiland.
- Sport- en beweegactiviteiten zoveel mogelijk onderbrengen bij sportverenigingen en organisatoren van sportevenementen.

Met betrekking tot de accommodaties zijn in de nota de volgende doelen geformuleerd:

- Optimaliseren van de bezettingsgraad van en de tevredenheid over de sportaccommodaties.
- Inspelen op nieuwe ontwikkelingen t.a.v. sport en bewegen (golf, jeugdeigen sport en beweegactiviteiten en specifieke accommodaties).

Uitdagingen

Financiën

Er bestaat een spanningsveld tussen het behoud van leefbaarheid c.q. de sociale functie van sportaccommodaties en de hoge kosten van de instandhouding van de accommodaties.

De raad heeft geconcludeerd dat het voor de gemeente Terschelling met circa 4.800 inwoners niet mogelijk is om alle accommodaties in de huidige omvang in stand te houden. Het is eenvoudig weg te duur. Dit was de basis voor het raadsbesluit om vanaf 2016 geen financiële bijdrage meer te leveren aan het beheer en onderhoud van het voetbalveld in Hoorn. Bij de behandeling van de gemeentebegroting 2017 is echter besloten dat het lopende contract met AVV Hoorn zal worden gerespecteerd en dat eventuele financiële consequenties in de kadernota 2017 worden verwerkt. Afbouw van de gemeentelijke verantwoordelijkheid naar het einde van de overeenkomst toe is hierbij voor het college uitgangspunt en vormt de basis om nu reeds binnen de kaders van de overeenkomst mogelijke bezuinigingen op het beheer en onderhoud door te voeren.

Demografie

Geprognostiseerde bevolkingsontwikkeling noopt ons tot (her)bezinning. De voor Terschelling voorspelde trends als ontgroening en vergrijzing zullen in meer dan wel mindere mate hun weerslag hebben op de sportverenigingen (de voornaamste gebruikers van de gemeentelijke sportaccommodaties).

Sportparticipatie

Er is een ontwikkeling dat burgers niet meer vasthouden aan traditionele sporten, maar op zeer diverse wijzen sport willen beleven. Het palet aan sporten wordt steeds groter en meer divers, waarbij ook sporten komen en gaan als gevolg van rages.

Sporters kiezen er vaker voor om sportactiviteiten individueel en/of in kleinschalig verband te beoefenen. Dit past in het beeld van een (in toenemende mate) individualistischer maatschappij waarbij tevens maximale flexibiliteit wordt verlangd. Burgers willen steeds minder sporten op voorgeschreven momenten op voorgeschreven locaties, zoals bij traditionele sportverenigingen vaak aan de orde is. Deze wens tot ongebondenheid heeft tot gevolg dat onze inwoners op andere en wisselende plekken gaan sporten, op door hen gewenste tijdstippen. Sporten gebeurt daardoor steeds vaker in de openbare ruimte.

In 2015 sportte 53 procent van de Nederlanders van 12 tot en met 79 jaar wekelijks. Bij volwassenen blijft de wekelijkse sportdeelname in 2015 op hetzelfde niveau als in 2014. De daling die in 2014 plaatsvond ten opzichte van 2013 (van 56 naar 53 procent) lijkt daarmee niet verder door te zetten (bron: SCP/CBS, VTO 2014).

Op Terschelling worden steeds meer sporten door de markt opgepakt (fitness, dans, yoga, outdoor activiteiten, (kite)surfen, etc.).

De Terschellinger sportvelden kennen een lage bezettingsgraad, met enkele piekmomenten.

Lidmaatschap verenigingen

Het aantal Nederlanders dat lid is van een vereniging is stabiel/licht dalend (bron: SCP/CBS, VTO 2014). De buitensportverenigingen van Terschelling die de gemeentelijke sportaccommodaties gebruiken (SC Terschelling, AVV en de kaatsvereniging) vormen hierop geen uitzondering.

SC Terschelling heeft voor de zomer van 2016 de Friese verenigingsmonitor ingevuld.

Daarin geven zij de volgende zaken over de ledenontwikkeling aan:

- Het aantal leden zal over het huidige seizoen 2015/2016 gelijk blijven.
- Het ledenaantal is in de afgelopen twee jaar gedaald.
- Ze voorspellen dat het dalen van het ledenaantal geen bedreiging vormt voor de vereniging.

Bij AVV is het ledenaantal de laatste jaren stabiel.

De KNVB heeft onlangs een korte termijn prognose van de ontwikkeling van de spelende jeugdleden gepresenteerd. Hierin wordt de hiervoor beschreven trend onderschreven.

Het ledental van de Kaatsvereniging is al jaren ongeveer 70. Soms komt er wat bij, maar er gaat ook wel eens wat weg. De vereniging denkt niet dat het voortbestaan van hun club hierdoor in gevaar komt. Hierbij moet worden opgemerkt dat de kaatsvereniging in verhouding een groot aantal niet spelende leden kent.

Veranderende gemeentelijke rol

In de toekomstvisie TS25 is aangegeven dat voor de autonome taken van de gemeente meer varianten denkbaar zijn. Immers: de gemeente behoeft niet alles zelf uit te voeren en kan dat vaak ook niet omdat de financiën en expertise daartoe onvoldoende zijn.

Hoewel de gemeentelijke rol op met name deze autonome taken per situatie moet worden beoordeeld, wordt de volgende algemene lijn geschetst: taken, die net zo goed of zelfs beter door anderen uitgevoerd kunnen worden, worden overgedragen. Denk hierbij aan de exploitatie van sportvoorzieningen, onderwijs en musea.

De gemeente ziet geen rol in de fusie van verenigingen. Dit is aan de verenigingen.

Uitgangspunten

Het voorgaande leidt tot de volgende uitgangspunten.

In zijn algemeenheid wordt met betrekking tot de buitensportaccommodaties een optimaal gebruik met een effectiever en efficiënter beheer en onderhoud met minder gemeentelijke verantwoordelijkheid nagestreefd.

Aansluitend op de zorgplicht voor de onderwijshuisvesting voelt de gemeente zich er verantwoordelijk voor dat er in de nabijheid van de scholen gymzalen of sportvelden beschikbaar zijn voor het onderwijs.

Het college wil de invloed van sportverenigingen op uitvoeringszaken vergroten en zo de "last" van gemeentelijke bemoeienis (baas in eigen huis) verminderen. Meer onafhankelijk van de gemeente kunnen sportverenigingen sneller en efficiënter opereren c.q. exploiteren. Sportverenigingen krijgen zo ook betere mogelijkheden om extra opbrengsten te genereren

door de accommodatie te verhuren c.q. om voor investeringen subsidies (IMF) en/of fondsen aan te spreken. Bijkomend voordeel is dat dit voor de gemeente en de verenigingen de administratieve rompslomp vermindert.

Algemene lijn

De gemeente faciliteert op Terschelling één buitensportaccommodatie.

Dit is de accommodatie in Midland, omdat dit complex:

- het meest centraal gelegen is;
- in hetzelfde dorp als het VMBO is gesitueerd;
- qua voorzieningen het best is toegerust om eventueel een sociaal-maatschappelijke functie te vervullen;
- het enige sportcomplex is waarvan de gemeente grondeigenaar is.

Hierdoor ontstaat eenduidigheid. Er is namelijk ook geen gemeentelijke bemoeienis bij de buitensportaccommodaties van de Terschellinger rijvereniging en tennisvereniging TOW.

Uitwerking per complex/veld

Het voorgaande leidt voor de accommodaties tot de volgende aanpak.

Voormalige voetbalveld te West-Terschelling	
Gebruikers	Golfclub Terschelling, openbaar speelveld voor het dorp, incidentele verhuur en nabijgelegen verblijfsaccommodaties.
Lijn	Regie houden tot er zicht is op de consequenties van de ontwikkelingen rond het zwembad en de golfbaan. Als dit is uitgekristalliseerd en de gemeentelijke belangen zijn geborgd (inclusief het behoud van een openbaar toegankelijk trapveld) de gemeentelijke bemoeienis beëindigen. Het beheer en onderhoud, de gemeentelijke eigendommen en de erfpacht overdragen.
Voorstel aanpak	Het veld maakt onderdeel uit van de plannen van Stichting natuur golfbaan Terschelling. De golfclub heeft in een eerder stadium al aangegeven te willen praten over een mogelijke overname van het beheer en onderhoud. Wij zullen contact opnemen en ambtelijk de onderhandelingen opstarten.

Sportcomplex Midland	
Gebruikers	SC Terschelling, basis en voortgezet onderwijs, openbaar speelveld voor het dorp en incidentele verhuur.
Lijn	Op dit complex regie houden, blijven faciliteren.
Voorstel aanpak	De gemeente is op ambtelijk niveau met SC Terschelling in onderhandeling over een mogelijke overname van het gebouw. Beheer en onderhoud van de velden op huidige wijze continueren.

Kaatsveld achter de kerk in Hoorn	
Gebruikers	Kaatsvereniging, openbaar speelveld voor het dorp, dorpsactiviteiten, basisscholen (sporadisch) en nabijgelegen verblijfsaccommodaties.
Lijn	Gemeentelijke bemoeienis beëindigen. Het beheer en onderhoud en de erfpacht overdragen.
Voorstel aanpak	Er heeft reeds een oriënterend overleg plaatsgevonden met de gebruikers van dit veld. Dit biedt aanknopingspunten voor een vervolg. Vanwege het veelzijdige gebruik achten wij de Buren van Hoorn en/of Lies de meest geëigende partijen om het beheer en onderhoud en erfpacht over te nemen. Wij zullen contact opnemen en ambtelijk de onderhandelingen met deze partijen opstarten.

Sportcomplex AVV Hoorn	
Gebruikers	AVV en incidentele verhuur.
Lijn	Gemeentelijke bemoeienis beëindigen. Voetbalvereniging AVV de gelegenheid geven het beheer en onderhoud, de gemeentelijke eigendommen en de erfpacht over te nemen.

Voorstel aanpak	<p>Al enige tijd zijn wij in overleg met AVV over privatisering van het complex. De raad heeft aangegeven het huurcontract te respecteren en eventuele financiële consequenties te verwerken in de kadernota 2017.</p> <p>Op korte termijn zal AVV net als SCT een voorstel worden gedaan het gebouw over te nemen. De huurovereenkomst wordt niet verlengd. De voorwaarden waaronder de vereniging het beheer en onderhoud en de erfpacht overneemt zullen ambtelijk worden uit onderhandeld.</p>
-----------------	--